

Іллічова Е. І.
 гр. 1ETiM
 Національний педагогічний університет
 імені М.П. Драгоманова
 Науковий керівник – к.е.н., доцент Біла І. С.

НЕОБХІДНІСТЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

Взаємозв'язок держави і підприємницького сектору в умовах ринкового господарства має тривалі та міцні коріння, що пов'язано із тим, що в країнах із розвинутою ринковою економікою засоби виробництва переважно знаходиться у приватному привласненні. Однак, держава не усувається від регулювання національної економіки, не перебирає на себе виключно регулюючі і контролюючі функції, а, здебільшого, є партнером у відносинах із підприємницькими структурами. Одним із механізмів таких взаємовідносин, який сприяє досягненню сталого економічного зростання країни, є державно-приватне партнерство, яке покликане забезпечити вигідний спосіб поєднання інтересів державного і приватного секторів економіки.

Загальновідомо, що державно-приватне партнерство являє собою сукупність механізмів залучення ресурсів, фінансових та організаційних можливостей і зусиль приватного сектору органами публічної влади в публічних інтересах і охоплює широкий спектр взаємовигідних комерційних і організаційних відносин між публічним і приватним секторами, заснованих на спільних зусиллях з досягнення необхідних результатів для публічного сектора економіки. Найсуттєвішими його ознаками є:

- змішаний суб'єктний склад, тобто обов'язкова присутність публічного і приватного суб'єктів;
- юридична закріпленість всіх форм взаємодії держави і приватного сектору;
- рівноправність у взаємовідносинах партнерів;
- поєднання вкладів обох суб'єктів для реалізації суспільно-економічних завдань та подвійна участь у використанні отриманих результатів;
- рівноправність у розподілі ризику і витрати.

Необхідність державно-приватного партнерства пов'язана із його безперечними перевагами, серед яких можна назвати наступні:

- державно-приватне партнерство надає можливість приватному сектору забезпечити підприємницьку ініціативу, економію витрат і стислі терміни реалізації проектів;
- державний сектор здійснює узгодження громадських інтересів, надає довгострокові гарантії встановлення тарифів, регуляторів, стандартів і правил контролю;
- державно-приватне партнерство є інструментом залучення інвестицій при збереженні державного контролю над активами;
- подібне партнерство забезпечує етико-економічний аспект за допомогою реалізації принципів соціальної відповідальності бізнесу перед суспільством;
- державно-приватне партнерство є альтернативою як державному підприємництву, так і повній передачі господарського ведення в руки приватного сектора [1];
- при такій формі взаємодії приватний партнер має достатню свободу в прийнятті управлінських і господарських рішень, а також отримує можливість інвестувати кошти в гарантовані державою проекти і отримувати стабільний дохід протягом тривалого проміжку часу;
- держава отримує від приватної сторони передові методи управління, а також можливість застосовувати більш ефективні і сучасні технічні рішення, і, як наслідок, підвищення якості продукції, робіт, послуг [2];
- побідного роду партнерство дає змогу органам влади зосередитись на основних функціональних питаннях, через переведення своїх другорядних функцій на приватний сектор;

- державно-приватне партнерство сприяє поліпшенню управління державними активами, оскільки подібні контракти мають довгостроковий характер, що дає можливість слідкувати за активами належним чином;

- така взаємодія державного і приватного секторів сприяє підвищенню якості надання послуг внаслідок впровадження інновацій, оскільки при укладанні контрактів є можливість проявляти творчість і новаторство з боку всіх його учасників;

- таке партнерство дає змогу перекласти ризик із платників податків на приватний сектор, хоча відповідальність за будь-який ризик несуть обидві сторони.

Як бачимо, державно-приватне є необхідною та дієвою формою взаємодії основних учасників економічних відносин. Необхідність використання партнерства держави й бізнесу в Україні обумовлена такими проблемами вітчизняної економіки як: низька ефективність державного управління, слабкий розвиток ринкової інфраструктури, нерівномірне здійснення реформ на регіональному й місцевому рівнях, низький рівень конкуренції та висока частка неринкового сектора в окремих галузях економіки, відсутність умов і стимулів для розвитку людського капіталу, низький рівень запровадження інновацій в процесі функціонування об'єктів державної та комунальної власності тощо [1].

Отже, використання такого механізму співпраці держави і підприємницького сектору є перспективним для економіки України, оскільки дозволить залучити іноземні інвестиції, приведе до розвитку малого та середнього бізнесу, надасть нові робочі місця і допоможе реконструювати ті галузі, які є стратегічно важливими для України, проте на сучасному етапі знаходяться у стані занепаду через брак державних коштів у бюджеті.

1. Куліков А. Державно-приватне партнерство як механізм державного управління / А. Куліков // *Актуальні проблеми державного управління*. – 2012. – Вип. 4. – С. 86-90. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apduo_2012_4_25 2. Чукаєва І. К. Державно-приватне партнерство — сучасний механізм залучення інвестицій до інфраструктурних галузей / І. К. Чукаєва // *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. – 2017. – № 2(2). – С. 145-148. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_2%282%29__33